

BETON SANTRALİ SEKTÖRÜ NOTU

Bu çalışmada beton santrali sektörü olarak GTIP tanımları aşağıda belirtilen kalemlerin toplamı olarak ele alınmıştır.

GTIP	GTIP TANIMI
847431	BETON/HARÇ KARIŞTIRICILAR
847490	TOPRAK, TAŞ, CEVHER VB. AYIRAN, YIKAYAN VB. MAKİNELERİN PARÇALARI

1. SEKTÖRÜN DÜNYADAKİ DURUMU

1.1. İHRACAT

Birleşmiş Milletler (BM) İstatistik Bölümü verilerine göre, 2008 yılında 9,9 milyar \$ olan sektör ihracatı % 32 oranında azalarak 2009 yılında 6,7 milyar \$ değerine ulaşmıştır.

Beton santrali sektörü ihracatında Başlıca Ülkeler (\$)

	Ülkeler	2006	2007	2008	2009	Değişim(%) 08/09
1	Almanya	1.335.280.000	1.714.780.000	2.178.936.000	1.292.252.000	-40,69
2	İtalya	537.567.865	695.147.520	882.285.262	569.764.780	-35,42
3	A.B.D	658.578.009	686.951.341	831.875.213	712.065.860	-14,40
4	Çin	255.964.255	425.299.294	663.880.336	568.709.079	-14,34
5	Danimarka	314.883.545	445.596.506	481.919.701	359.233.393	-25,46
6	Fransa	267.943.651	335.849.821	420.135.232	335.485.872	-20,15
7	İngiltere	276.560.873	406.957.483	380.986.630	286.943.069	-24,68
8	Belçika	110.427.791	185.029.929	323.193.144	239.389.325	-25,93
9	İsveç	236.903.518	306.167.724	312.173.927	194.646.068	-37,65
10	Avusturya	159.392.573	213.219.303	271.819.647	160.412.089	-40,99
11	Güney Afrika	177.834.328	204.559.017	243.479.730	182.745.779	-24,94
12	İspanya	118.044.286	176.383.293	241.848.822	-	-
13	Kanada	186.864.445	211.231.541	235.605.765	178.923.278	-24,06
14	Finladiya	97.693.641	148.167.094	206.042.559	169.792.970	-17,59
15	Brezilya	101.515.868	138.801.584	184.567.523	92.511.864	-49,88
16	Türkiye	71.783.503	152.067.358	172.125.851	119.278.001	-30,70
17	Avustralya	90.994.436	139.293.190	164.749.380	140.849.985	-14,51
18	Çek Cumhuriyeti	91.425.051	120.940.147	146.175.763	91.847.308	-37,17
19	Malezya	46.026.443	66.040.136	102.457.525	77.252.416	-24,60
20	Hindistan	55.680.593	115.373.901	96.886.415	68.849.777	-28,94
	Diğer	791.287.624	1.030.279.158	1.316.257.387	854.074.770	-35,11
	TOPLAM	5.982.652.298	7.918.135.340	9.857.401.812	6.695.027.683	-32,08

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

Almanya sektör ihracatının yaklaşık % 20'sini gerçekleştirmektedir. Almanya'nın beton santrali sektörü ihracatı 2009 yılında % 41 oranında azalarak 1,3 milyar \$'a gerilemiştir. Almanya'yı yaklaşık 570 milyon \$ ile İtalya takip etmektedir. ABD, Çin ve Danimarka da sektör ihracatında önde gelen diğer ülkeler arasında yer almaktadır. Beton santrali sektörü ihracatında 2009 yılında krizin etkisiyle tüm ülkelerde düşüş kaydedilmiştir. En büyük azalma ise %50 ile Brezilya'da yaşanmıştır. Türkiye, 2008 yılında gerçekleştirdiği 172 milyon \$ ihracat 2009 yılında %31 oranında azalarak 119 milyon \$'a gerilemiş ve 16. sırada yer almıştır.

G.T.İ.P. Bazında Dünya Beton santrali Sektörü İhracatı (\$)

GTIP	GTIP TANIMI	2006	2007	2008	2009	Değişim(%) 08/09
847431	BETON/HARÇ KARIŞTIRICILAR	1.166.818.582	1.630.388.356	1.993.601.002	879.556.900	-55,88
847490	TOPRAK, TAŞ, CEVHER VB. AYIRAN, YIKAYAN VB. MAKİNELERİN PARÇALARI	4.815.833.716	6.287.746.984	7.863.800.810	5.815.470.783	-26,05
	TOPLAM	5.982.652.298	7.918.135.340	9.857.401.812	6.695.027.683	-32,08

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

2008 ve 2009 yıllarında, G.T.İ.P bazında dünya ihracatında, “8474.90 – Aksam ve Parçalar”nin ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

1.2. İTHALAT**Beton santrali Sektörü İthalatında Başlıca Ülkeler (\$)**

	Ülkeler	2006	2007	2008	2009	Değişim(%) 08/09
1	A.B.D	608.943.044	722.757.450	681.380.016	458.288.967	-32,74
2	Almanya	309.408.000	390.034.000	495.197.000	288.217.000	-41,80
3	Fransa	281.652.011	355.641.870	451.721.966	246.752.347	-45,38
4	Rusya	136.822.499	279.873.131	427.190.775	134.561.158	-68,50
5	Kanada	228.726.669	260.235.450	311.499.181	316.459.903	1,59
6	B. A. E.	-	162.913.314	310.457.725	-	-
7	Avustralya	112.159.383	168.379.809	298.632.144	259.474.797	-13,11
8	İngiltere	197.357.234	292.341.672	280.937.380	148.239.197	-47,23
9	Belçika	114.802.483	148.221.332	249.198.522	174.320.978	-30,05
10	İsveç	102.028.232	180.684.389	201.895.397	150.612.454	-25,40
11	Hindistan	55.969.186	147.667.682	189.927.086	125.314.896	-34,02
12	Çin	85.449.453	120.172.405	167.469.300	159.946.656	-4,49
13	Polonya	64.702.467	99.491.263	166.685.510	-	-
14	Avusturya	79.806.506	129.489.342	154.937.687	96.503.840	-37,71
15	İspanya	153.243.319	208.633.158	154.895.609	-	-
16	Romanya	63.595.485	113.241.549	154.564.371	45.330.473	-70,67
17	Şili	59.423.218	95.852.455	154.468.431	118.849.898	-23,06
18	Hollanda	59.932.969	109.838.880	147.634.531	94.543.116	-35,96
19	İtalya	102.616.932	129.950.686	142.264.572	75.489.901	-46,94
20	Güney Afrika	86.908.474	140.028.257	141.635.877	131.743.714	-6,98
21	Finladiya	47.543.740	67.387.851	122.710.019	61.474.002	-49,90
22	Endonezya	80.413.854	79.728.371	114.378.308	97.261.506	-14,97
23	Ukrayna	42.214.378	71.777.715	111.046.040	-	-
24	Meksika	87.904.854	108.761.141	110.008.779	125.314.887	13,91
25	Singapur	51.250.027	64.126.945	107.181.988	67.839.979	-36,71
26	Norveç	86.783.202	84.145.844	100.148.300	82.756.312	-17,37
27	İsviçre	60.166.131	78.835.012	91.992.740	81.477.444	-11,43
28	Cezayir	56.217.177	67.582.268	89.306.661	95.441.933	6,87
29	Kazakistan	45.618.744	99.552.399	83.326.853	97.725.755	17,28
30	Türkiye	75.330.826	89.077.557	82.393.479	52.415.953	-36,38
	Diğer	1.546.967.603	1.868.473.437	2.192.350.620	1.575.643.120	-28,13
	TOPLAM	5.083.958.100	6.934.896.634	8.487.436.867	5.362.000.186	-36,82

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

2009 yılında sektör ithalatı % 37 oranında azalarak 8,5 milyar \$ seviyelerinden 5,4 milyar \$ seviyelerine gerilemiştir. ABD 459 milyon \$ ithalat ile dünya sıralamasındaki lider konumunu korumuştur. ABD'nin ardından en fazla beton santrali ithalatı gerçekleştiren Almanya ise 2009 yılında 288 milyon \$ ithalat gerçekleştirmiştir. Sektör ithalatında önde gelen diğer ülkeler sırasıyla Fransa, Rusya ve Kanada'dır. Beton santrali sektörü ithalatında ilk 30 sırada yer alan ülkeler arasında ithalatında genel olarak azalış görülmüş de, Cezayir ve Meksika'nın 2009 ithalatında artış görülmüştür. İthalatında en çok azalma kaydedilen ülkeler ise Romanya, Rusya ve Finlandiya'dır.

2009 yılı sektör ithalatında 30. sırada bulunan Türkiye'nin, 2008 yılında ithalatı 82 milyon \$ iken 2009 yılında bu rakam % 36 oranında azalarak 52 milyon \$'a ulaşmıştır.

G.T.İ.P. Bazında Beton santrali Sektörü İthalatı (\$)

GTIP	GTIP TANIMI	2006	2007	2008	2009	Değişim(%) 08/09
847431	BETON/HARÇ KARIŞTIRICILAR	1.074.825.252	1.522.458.675	1.724.112.020	610.424.902	-64,59
847490	TOPRAK, TAŞ, CEVHER VB. AYIRAN, YIKAYAN VB. MAKİNELERİN PARÇALARI	4.009.132.848	5.412.437.959	6.763.324.847	4.751.575.284	-29,74
	TOPLAM	5.083.958.100	6.934.896.634	8.487.436.867	5.362.000.186	-36,82

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

2008 ve 2009 yıllarında G.T.İ.P bazında en fazla ithal edilen beton santrali sektörü "8474.90 – Aksam ve Parçalar" olduğu görülmektedir.

2. SEKTÖRÜN TÜRKİYE'DEKİ DURUMU

2.1. İHRACAT

Türkiye'nin beton santrali sektörü ihracatı 2008 yılında 172 milyon \$ gerçekleşmiştir. 2009 yılında sektör ihracatı % 31 oranında azalmış ve 119 milyon \$ seviyesine gerilemiştir.

Türkiye'nin 2009 yılındaki sektör ihracatı ürün bazında incelendiğinde, 92 milyon \$ ile 847490 - aksam ve parçalar makineler birinci sırada yer alırken bu mal grubunu 27 milyon \$ ile beton/harç karıştırıcılar takip etmektedir.

Türkiye'nin G.T.İ.P Bazında Beton santrali Sektörü İhracatı (\$)

GTIP	GTIP TANIMI	2007	2008	2009	2010 (Ocak- Eylül)	Değişim(%) 08/09
847431	BETON/HARÇ KARIŞTIRICILAR	66.289.965	71.118.899	27.200.519	29.334.680	-61,75
847490	TOPRAK, TAŞ, CEVHER VB. AYIRAN, YIKAYAN VB. MAKİNELERİN PARÇALARI	85.777.393	101.006.952	92.235.286	55.120.140	-8,68
	TOPLAM	152.067.358	172.125.851	119.435.805	84.454.820	-30,61

Kaynak: TÜİK

Beton santrali sektörü mal grubu arasından GTİP bazında ihracatında artış incelendiğinde aksam ve parça ihracatının büyük bir pay sahibi olduğu görülmektedir.

Türkiye'nin Ülkelere Göre Beton santrali Sektörü İhracatı (\$)

	ÜLKE ADI	2007	2008	2009	2010 (Ocak-Eylül)	Değişim(%) 08/09
1	RUSYA FEDERASYONU	34.810.282	38.944.148	17.079.546	10.526.276	-56,14
2	ALMANYA	20.235.094	19.895.437	14.489.948	11.487.148	-27,17
3	LİBYA	2.361.762	9.717.639	10.802.440	9.561.490	11,16
4	IRAK	3.468.258	3.079.743	4.705.229	5.021.014	52,78
5	TÜRKMENİSTAN	500.274	2.000.786	4.647.432	3.311.089	132,28
6	AZERBAYCAN-NAHÇ.	5.017.790	12.793.634	3.737.743	2.307.954	-70,78
7	TAYLAND	72.375	10.684	3.522.297	0	32867,96
8	A.B.D.	14.163.375	3.520.049	3.475.706	1.193.005	-1,26
9	SUUDİ ARABİSTAN	2.143.722	3.414.681	3.413.303	978.184	-0,04
10	UKRAYNA	5.465.937	8.037.570	3.127.004	492.098	-61,10
	DİĞER	63.828.489	70.711.480	50.435.157	39.576.562	-28,67
	TOPLAM	152.067.358	172.125.851	119.435.805	84.454.820	-30,61

Kaynak: TÜİK

2009 yılında Türkiye'nin beton santrali ihracatı yaptığı ülkeler arasında Rusya 17 milyon \$ ile birinci sırada yer almaktadır. Rusya'yı 14 milyon \$ ile Almanya ve 11 milyon \$ ile Libya takip etmektedir. Tayland ve Türkmenistan, en fazla ihracat gerçekleştirilen ilk on ülkeler arasında en çok ihracat artışı kaydedilen ülkelerdir. Türkiye'nin beton santrali sektörü ihracatı gerçekleştirdiği ilk 10 ülke arasında ihracatımızda en büyük düşüş Azerbaycan, Rusya ve Ukrayna'da yaşanmıştır.

2.2. İTHALAT

Türkiye'nin 2008 yılında 82 milyon \$ seviyelerinde olan beton santrali sektörü ithalatı, 2009 yılında % 36 azalarak 52 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin 2009 yılında beton santrali sektörünün ithalatı G.T.İ.P. bazında incelendiğinde 45,3 milyon \$ ile aksam ve parçaların ilk sırada yer aldığı görülmektedir.

Türkiye'nin G.T.İ.P. Bazında Beton santrali Sektörü İthalatı (\$)

GTIP	GTIP TANIMI	2007	2008	2009	2010 (Ocak-Eylül)	Değişim(%) 08/09
847431	BETON/HARÇ KARIŞTIRICILAR	27.370.023	19.703.317	7.153.658	7.756.912	-63,69
847490	TOPRAK, TAŞ, CEVHER VB. AYIRAN, YIKAYAN VB. MAKİNELERİN PARÇALARI	61.707.534	62.690.162	45.247.453	27.253.391	-27,82
	TOPLAM	89.077.557	82.393.479	52.401.111	35.010.303	-36,40

Kaynak: TÜİK Verileri

2009 yılında sektör ithalatında G.T.İ.P. bazında tüm kalemlerde gerileme kaydedilmiştir. En büyük düşüş % 64 ile "beton/harç karıştırıcılar" kaleminde kaydedilmiştir.

Türkiye'nin Ülkelere Göre Beton Santrali Sektörü İthalatı (\$)

	ÜLKE ADI	2007	2008	2009	2010 (Ocak-Eylül)	Değişim(%) 08/09
1	ALMANYA	28.941.675	32.703.870	22.946.533	10.660.821	-29,84
2	İTALYA	30.125.135	23.168.284	14.934.756	9.544.587	-35,54
3	A.B.D.	7.591.437	4.483.804	3.505.499	2.854.856	-21,82
4	FRANSA	7.050.620	4.913.287	3.243.306	1.257.379	-33,99
5	ÇİN HALK CUMHUR.	3.320.508	2.465.736	1.166.808	1.216.754	-52,68
6	BELÇİKA	1.084.023	1.361.096	941.235	840.936	-30,85
7	DANİMARKA	1.741.633	2.249.211	838.652	757.017	-62,71
8	FİNLANDİYA	93.861	1.490.253	795.933	716.099	-46,59
9	İNGİLTERE	908.332	811.657	742.660	1.083.695	-8,50
10	İSVEÇ	1.798.168	1.726.750	651.733	882.506	-62,26
	DİĞER	6.422.165	7.019.531	2.633.996	5.195.653	-62,48
	TOPLAM	89.077.557	82.393.479	52.401.111	35.010.303	-36,40

Kaynak:TÜİK

2009 yılında beton santrali sektörü ithalatımızda önemli yer tutan ülkeler arasında ilk üç sırayı Almanya (23 milyon \$), İtalya (15 milyon \$) ve ABD (3,5 milyon \$) yer almaktadır. Türkiye'nin beton santrali sektörü ithalatının yarısından fazlası Almanya ve İtalya'dan gerçekleşmektedir.

Türkiye'nin 2009 yılı sektör ithalatında ilk 10 ülkenin bir önceki seneye göre değişim oranlarına bakıldığında tüm ülkelerde gerileme kaydedilmiştir. En büyük düşüş ise Danimarka, İsveç ve Çin'den ithalatımızda kaydedilmiştir.

Kaynaklar

-Türkiye İstatistik Kurumu

-Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü (www.comtrade.un.org)